

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2013-10-24
Stockholm

Mål nr
P 11463-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-12-11 i mål nr P 2035-12, se bilaga A

KLAGANDE

JCDecaux Sverige AB
Box 34, 101 20 Stockholm

Ombud: Advokaten VD och jur.kand. CG

MOTPARTER

1. Brf. Slingan,, 2. Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun, Box 2554, 403 17 Göteborg

SAKEN

Bygglov för reklampelare på fastigheten Kålltorp 746:9 i Göteborgs kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver det överklagade avgörandet och Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 27 april 2012 (dnr 403-12177-2011) och visar målet åter till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1100914

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

JCDecaux Sverige AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens avgörande och fastställa byggnadsnämndens beslut.

Byggnadsnämnden har medgett bifall till överklagandet.

Brf. Slingan har bestritt yrkandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har i huvudsak åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med följande tillägg och förtydliganden. Genom att i detaljplanen ange allmän plats har man uttalat att området är avsett för ett gemensamt behov. Det avgörande för den allmänna platsens användning är bedömningen av ett gemensamt behov och en användning som inte fråntar eller utesluter allmänhetens rätt att kunna använda den allmänna platsen. Anläggningar som traditionellt har placerats på allmänna platser är stadsinformationstavlor, reklamtavlor, byggbodas, ”Big Bag”-säckar, uteserveringar, cykelställ, lånecykelsystem, offentliga toaletter, väderskydd m.m. För dessa anläggningar fordras inget beslut om avvikelse från gällande detaljplan utan prövning sker utifrån de allmänna bestämmelserna om bygglovsprövning.

En kommun har möjlighet att låta precisera den allmänna platsens nyttjande. I de fall en precisering sker innebär detta att all annan användning strider mot detaljplanen. I de fall man inte preciserar användningen ska varje anläggning prövas utifrån en bedömning av om den påverkar allmänhetens nytta och tillgänglighet. En opreciserad detaljplan kan med andra ord inte få en total begränsningseffekt. Mark- och miljödomstolen har felaktigt utgått från att en detaljplan som inte innehåller en preciserad användning av allmänna platser innebär att alla anläggningar är detaljplanestridiga. Bedömningen ska rätteligen i stället utgå från att anläggningen enbart är detaljplanestridig om den har en alltför enskild karaktär.

Bolaget har höga krav vad gäller utformningen och estetiken av de anläggningar man tillhandahåller kommunen och dess invånare. En skylts lokalisering vad gäller närmiljö och trafikförhållanden sker också i nära samråd och efter diskussion med de ansvariga inom kommunen innan en ansökan inges. För aktuell reklamskylt uppfylls väl plan- och bygglagens bestämmelser.

Den aktuella detaljplanen har inte preciserat användningen av allmänna platser. Uppförandet av reklamskylten är således planenligt. Skyltar och reklamanordningar är en del av stadsbilden, vilket gör att de som bor i en stadsmiljö får ha en högre acceptans för stadens ljus och ljud. Att reklamskylten är placerad utanför Göteborgs centrumkärna ändrar inte denna bedömning. I området finns både bil- och spårvagnstrafik och många människor i rörelse. Skylten är vänd mot trafiken och belägen cirka 50 meter från bostadsbyggnaden. Att anlägga en skylt i anslutning till en väg är inte att bedöma som en betydande olägenhet och är således inte omgivningsstörande. Utformningen och placeringen är lämplig. En reklamskylt ska till sin funktion vara synlig. Byggnadsnämndens beslut om bygglov ska gälla.

Byggnadsnämnden har anfört bl.a. följande. Uppförandet av reklamskylten är planenligt eftersom detaljplanen saknar närmare regler om den allmänna platsens utformning. Reklampelaren hindrar inte den allmänna platsens nyttjande då platsen utgörs av en smal remsa mellan trafikområde och gatumark. Det är vanligt förekommande och accepterat att informations- och reklamskyltar finns i stadsmiljö. Skylten har bedömts lämplig på den aktuella platsen.

Brf. Slingan har vidhållit de grunder som anförts tidigare och därtill yttrat bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut att visa ärendet åter till nämnden och att bostadsrättsföreningen därefter ska höras som sakägare var korrekt. För det fall att ärendet inte ska visas åter till nämnden ska bygglovet upphävas. Skylten ger upphov till ett otrevligt och starkt ljussken.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser*

Bolaget har ansökt om bygglov för en reklamskylt. Den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, är tillämplig i målet. Den aktuella fastigheten ligger inom ett område som omfattas av en stadsplan som fastställdes 1945 och är upprättad enligt den då gällande stadsplanlagen (1931:142). Enligt 17 kap. 4 § ÄPBL ska en stadsplan gälla som en detaljplan som antagits med stöd av ÄPBL.

Frågorna i målet är om det finns förutsättningar att utifrån gällande plan bevilja bygglov och om åtgärden uppfyller kraven i 3 kap. 1, 2 och 10–18 §§ ÄPBL.

Är åtgärden planstridig?

Av 8 kap. 11 § första stycket ÄPBL framgår att bygglov ska beviljas inom område som omfattas av detaljplan om åtgärden inte strider mot den detaljplan som gäller för området. Mark- och miljööverdomstolen prövar därför först om det strider mot detaljplanen att uppföra en reklamskylt på en plats som enligt planen är betecknad som *allmän plats*.

Av handlingarna framgår att reklamskylten berör såväl område som på plankartan är betecknat som *allmän plats – gata* som område betecknat som *allmän plats – del av gata avsedd till plantering*. Härutöver finns inget särskilt föreskrivet i planen som begränsar användningen av den allmänna platsen. Bedömningen av om reklamskylten strider mot planen måste därför ske utifrån den allmänna platsens funktion inom ett planlagt område. Det ligger i begreppet allmän plats att denna ska vara tillgänglig för allmänheten. Reklamskylten upptar en obetydlig yta av den allmänna platsen, ligger i en trafikmiljö och hindrar allmänhetens tillträde till området i ytterst begränsad omfattning. Vidare saknar detaljplanen särskilda planbestämmelser som hindrar denna typ av byggnadsverk. Mot denna bakgrund får det anses förenligt med detaljplanen att uppföra en reklamskylt på den plats där bolaget ansökt om bygglov och som utgörs av mark som i planen är betecknad som allmän plats (se även Mark- och

miljööverdomstolens avgöranden denna dag i mål nr P 306-13, 313-13, 314-13 och 5114-13).

Den fortsatta handläggningen av målet

Eftersom den åtgärd för vilken bygglov sökts inte utgör en avvikelse från detaljplanen har det inte funnits någon skyldighet för byggnadsnämnden att, innan lov lämnades, bereda bl.a. kända sakägare som berörs tillfälle att yttra sig (jfr 8 kap. 22 § ÄBPL). Den omständigheten att den aktuella åtgärden inte bedöms strida mot detaljplanen medför dock att en prövning ska göras av om övriga förutsättningar för lov är uppfyllda. En sådan prövning har varken länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen gjort. Med hänsyn till instansordningen ankommer det därför på länsstyrelsen att göra denna prövning. Målet ska därmed visas åter till länsstyrelsen för vidare handläggning i enlighet med vad som anförts.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Håkan Åberg, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander och hovrättsrådet Åsa Marklund Andersson, referent.

Föredragande har varit Petter Larsson Garcia.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-12-11
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 2035-12

KLAGANDE

JCDecaux Sverige AB
Hilledalsgatan 8 A
417 05 Göteborg

Ombud: Advokaten Viveca Dahlin
Landahl Advokatbyrå AB
Box 5209
102 45 Stockholm

MOTPARTER

1. Brf Slingan
c/o Carin Thuresson
Kärralundsgatan 65
416 56 Göteborg

2. Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun
Box 2554
403 17 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 27 april 2012 i ärende nr 403-12177-2011, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för reklampelare på fastigheten Kålltorp 746:9 i Göteborgs kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun (nämnden) beviljade den 9 juli 2010 bygglov för nybyggnad av reklampelare på fastigheten Kålltorp 746:9. Till stöd för beslutet anförde nämnden följande. Lovet omfattar prövning enligt plan- och bygglagen 3 kap. 1, 2 och 10-18 §§ samt 8 kap. (utformning, yttre förhållanden och användning).

Brf Slingan överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Länsstyrelsen bedömde att den aktuella byggnadsåtgärden utgör en avvikelse från detaljplanens bestämmelser och konstaterade att nämnden inte hade prövat frågan om avvikelse och som konsekvens därav inte heller hört de kända sakägare som berörs. Länsstyrelsen upphävde därför nämndens beslut och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M.

JCDecaux Sverige AB (JCDecaux) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut så att nämndens beslut att bevilja bygglov blir gällande. JCDecaux har till stöd för sitt överklagande åberopat vad bolaget tidigare anført i ärendet samt tillagt i huvudsak följande. Skyltar och reklamanordningar är en del av stadsbilden. Den aktuella skylten är placerad och utformad i samråd med Göteborgs stad. Skylten är vänd mot trafiken och belägen ca 50 meter från bostadsbyggnaden. Att anlägga en skylt i anslutning till en väg är inte att bedöma som en betydande olägenhet och är således inte omgivningsstörande. Det är således både en lämplig utformning och placering. En reklamskylt ska till sin funktion vara synlig. De nu aktuella reklamtavlorna uppfyller väl de kriterier som gäller enligt plan- och bygglagen. Genom länsstyrelsens beslut ställs omfattande krav på hur en kommun vid antagande av en detaljplan ska ha tagit fram alla möjliga användningsområden för en viss specifik allmän plats. Det enda sättet för en kommun att kunna bevilja ett s.k. skyltlov på en plats där det i detaljplanen inte är angett allmän plats avsedd för skyltar är således att göra en detaljplaneändring så att skyltar tillåts. Länsstyrelsen har genom sitt beslut frångått plan- och bygglagens regler om prövning av placering och utformning av skylten. Den prövning som länsstyrelsen har gjort ankommer på polismyndigheten genom dess prövning av

tillstånd enligt ordningslagen. JCDecaux har beviljats tillstånd enligt ordningslagen för den aktuella skylten.

Brf Slingan har yrkat att länsstyrelsens beslut ska stå fast.

Nämnden har uppgett att de inte har något ytterligare att tillägga i målet.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att uppförandet av den aktuella skylten innebär en avvikelse från detaljplanen och att ärendet därför ska återförvisas till nämnden. Det ankommer på nämnden att pröva om bygglov för åtgärden kan lämnas på den grunden att avvikelsen från detaljplanen är mindre och förenlig med planens syfte eller om det krävs en detaljplaneändring för att åtgärden ska kunna genomföras. Att JCDecaux har beviljats tillstånd enligt ordningslagen för skylten påverkar inte bygglovsprövningen. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 2 januari 2013.

Gunnar Bergelin

Hans Ringstedt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Hans Ringstedt. Föredragande har varit tingsnotarien Anna Frändberg.